

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XXII. Qui, & quot ad conuiuium inuitandi?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

CAPVT XXII.

Qui & quot ad conuiuium inuitandi?

BReui elencho complectitur Salomon, quales eos esse deceat, quos ad cōuiuium adhibemus. *Eccl. 9.*
Viri iusti sint tibi coniuuæ, & in timore Dei, sit tibi gloria.
 Vindex nostræ salutis Christus, in Euangelio
 pressius ad speciẽ, inquit: *Cum facis prandium aut cœnã,* *Luc. 14.*
noli vocare amicos tuos, neque fratres tuos, neq; cognatos,
neq; vicinos diuites; ne forte te & ipsi reinuient, & *Quales coniuuæ*
fiat tibi retributio. Sed cū facis conuiuũ, voca pauperes, *inuitandi?*
debiles, claudos & cecos, & beat⁹ eris, quia nō habent re-
tribuere tibi, retribuetur enī tibi in resurrectione iustorū.

At quotus quisq; est, hoc pessimo sæculo, qui his-
 ce conuiuio delectetur? Planè vix vllus. Amici ac
 propinqui, homines faceti ac iucundi, potentes ac
 diuites, & à quibus aliquod vicissitudinis benefici-
 um expectari potest, non pauperes, non debiles, non
 claudi, non cæci admittuntur. Quod idè magis do- *Ethnici*
 lendum est, à Christianis fieri, cum Ethnici legantur, *quog; pau-*
 ad publica sua conuiuia, pauperes quoq; & infimæ *peres con-*
 fortis homines admisisse. De Spartanis, ita scribit A- *uiuũ exci-*
 lexander ab Alexand. *Communia Spartiatis erant con-*
uiuia; pauperes cum ditioribus, eodem vescuntur obso-
nio, festisq; diebus, nigrum ius, & panem igni duratum *Genial.*
apponunt. De Indis idem. Apud Indos cum comessati- *dierum.*
ones in propatulo, Laconico more facerent, arã, mensæ in *Lib. 5, c. 21.*
modũ constituebant, in eaq; carnibus appositis, quilibet
promiscuè, pauper cum diuite, ad mensam vadit, & quam
vult partẽ capit. Nec non & de Atheniensibus. Apud
Athenienses, in celebri epulo, q; Sysitia vocant, tenuiores
cum ditioribus, vnà conueniunt, & æqualem obsonio-
rum partem ferunt. Atqui verò hunc morem, Sym-

D d   posia

posia nostra fastidiunt, delectus nobis placet; seliguntur tantum ii, quos aliquo necessitudinis vinculo habemus obstrictos, omittuntur pauperes, & eorū loco, non rarò moriones ac scurræ, vel etiam vilissimi quidam homines, & ad aquam mali, iuxta vulgare verbum, substituuntur, absque vilo secretionis moderamine. Interdū etiam ardeliones & colaces, fufurriones, cicadis vocaliores, & rimarum pleni, hac atq; illac perfluentes; inelegantiores Libethrius, hircis lasciuiores, & alienæ famę calumniatores, admittuntur, & quales describit Horatius: *Introrsum turpes, speciosi pelle decora.* Excluis quibusq; optimis,

Seneca lib. 3. de ira. Cohabitatio & societas quæ bonū tum ad malum sit momentis.

Plutarch. in libello de liberis educandis.

A quibus quantū discriminis immineat, Senecā audi: *Sumuntur à conuersantib. mores; & vt quædā in cōtactis corpore, vita transiliunt; ita animus mala sua proximis tradit. Ebriosus cōuictores in amorem vini traxit. Impudicorū cæcus, fortēq; etsi liceat virū emollit. Auaritia in proximos virus suū transtulit. Eadē è diuerso ratio virtutum est, vt omne quod secū habent, mitigēt. Nec tam valetudini profuit vtilis regio, & salubrius cœlam, quàm animis parum firmis, in turba meliorum versari. Quæ res quantum possit intelliges, si videris, feras quoq; conuictu nostro mansuescere, nulliq; immani bestię, vim suam permanere, si hominis contubernium diu passa est. Hoc idem præclare docet Plutarchus Græco illo adagio, ἀρχωλῶ παροικίσης ἢ ποσκάζαμι ἀθήςης. Si iuxta claudū habitaris, disces subclaudicare. Idē in cōmentario de ratione dignoscendi verum amicū ab adulatore. Tantā habet vim assidua consuetudo, vt imprudenter etiam, imitemur vitia eorum, quibuscum viuimus. sic Platonis familiares, eius Gibbum imitabatur; sic Aristotelis amici, balbutiem eiusdem exprimebant; sic Alexandri Macedonum Regis necessarii, cervicis inflexum, & vocis in dicendo asperitatem, effingebant. Hinc bene Nato;*

Dum

*Dum spectant oculi laesos leduntur & ipsi,
Multaq; corporibus transiitione nocent.*

Faceffant ab honestis cōiuiuis ganeones eiuismo-
di, si pauperes inuitare nō placet: amicis delectaris? *Qualitas
conuiuariū.*
iucundis & faceris conuiuere placet? Habeto quod
flagitas; expelle tamen adulatōres, & illos omnes de
quibus Homerus:

Ἔδλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ εἴη φρεσὶ βουσοδ' ὄμενον. *Odyf. 10.*
Pulchra loquentes, iidem in pectore praua struētes.

Eiice, qui facillē queuis per iocum dicta, malam in
partem rapiunt, pessimē interpretantur, atque apud
alios diuulgant. Odi memorem compotorē, inquebat
ille. Mislos fac garrulos, hirundinum Museā, futiles,
loquaculos, qui omnia summa temeritate, visa &
audita effundunt; Tales nec Lacedæmonii admitte- *In sympos.*
bant ad conuiuia, qui vt Plutarchus refert, si quos *& in Ly-*
epulis excipere vellent, ex institutione Lycurgi, *curgo.*
quendam natu maximum, è familia sistebant ad o-
strum, qui ingressuris conuiuuis singulis dicebat:

Διὰ τὸ τῶν ἕξω λόγῳ δὲ ἐκπροσέεται.

Per hasce tores nullus sermo egrediatur. Et Hora-
tius quoq; hanc taciturnitatem, inter iucundi con-
uiuui accidentia refert:

Ne fidos inter amicos

Sit, qui dicta foras eliminat.

Et Græci, communi parcemia indicabant, euani-
daesse debere, & obliuioni tradenda, quæcunque
inter pocula & conuiuia proferuntur, cūm dice-
ret:

τὸν γὰρ γυναικὸς ὄρε κομείεθ' οἶνον γράφω.

Mulieris iusiurandum, in vino scribo.

Vnde & Bacchum veteres, obliuionis patrem, ap-
pellabant. Tandem abs te remoue colaces, ardelio-

Dd 2 nes,

Francis.
Petraarchæ
l. 1. de re-
mediis v-
riusq; for-
tuna.
Dial. 19.

nes, & adulescentes; hi enim non te amant sed vinum tuum, sed epulas tuas. De his optimè Petrarca. De Parasitis breuem accipe regulam. dum illos affatim paueris, rodent, arridebunt, plaudent manibus, laudabunt virum optimum, liberalemq; patriæ patrem dicent. Nihil ad vltimum Graiæ adulationis omiserint. Sin aliquando cessaueris, & quidem spontè, auarum, sordidum, miserum, diffamabunt. Sin inopia, homunculum nõ malum certè, sed stolidum & ineptum; te tuamque domum fugient, vt scopulum; tunc intelliges illud Flacci; Diffugiunt cadis cum fece siccatis amici.

Numerus
conuiuia-
rum Ale-
xand. Ge-
nial. lib. 5.
cap. 23.
Theat. vi-
æ hum.
volum. 2.
lib. 8. Tit.
conuiuia.

Et numerus conuiuiarum ne excedat. Septem conuiuium, nouem conuiuium, inquebat vetus illud verbum: quod scilicet, obstrepente nimia multitudine, tumultuentur potius; quàm iucunditate animi perfruantur conuiuia. Et Homerus Poëtarum Princeps, non nisi ad decem; Plato restrictius, ad octo tantum conuiuas, numerum istum redegere.

CAPVT XXIII.

Inter conuiuandum vitandi sermones impuri, piæque introducenda colloquia: nonnunquam obseruanda Taciturnitas.

Matth. 12. **S**iquidem de omni otioso verbo quod locuti fuerint homines, vt seruator noster aperte profitetur, rationem reddituri sint in die iudicij, non modò quicquid leuitatem sapit, aut scurrilitatem, ab honesto conuiuantium cœtu procul sit oportet; verum quoque omnes ex colloquutiones, quæ ingenuas mentes peruertunt: Et potissimum si sint obscæna, ac faces ad libidinem & carnis lasciuam accendentes. Cor-
rum-